Anul VI. Nr. 33. Cluj, 15 Noembrie 1931 3 Lei exemplarul

Chemarea Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
Pe un an ..... Lei 200·—
Pe un jumătate an ..... Lei 100.—
Autorităţi şi instituţiuni ..... Lei 500·—
In streinătate dublu.

ANUNŢURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Cluj, Strada Regina Maria No. 36. Telefon 7-60.

Frământări tinereşti

de I. MARTALOGU.

I.

Degringolada economiei mondiale, cu efectele ei devastatoare în toate domeniile vieţii umane, a pus la grea încercare pe conducătorii destinelor popoarelor. Dimensiunile, profunzimea şi durata depresiunei, întârzierea soluţiilor salvatoare, dificultăţile găsirei mijloacelor de asanare şi a remediului universal, ne fac să credem, că omenirea trece printr'o criză de structură şi asistăm la un proces de radicală prefacere.

Numai că procesul de refacere este infinit mai anevoios decât distrugerea, iar prudenţa conducătorilor perfect justificată prin grija explicabilă de a evita zguduirile catastrofale ce ar provoca o bruscă şi nechibzuită intervenţie în favoarea unei anumite clase producătoare. Dacă soluţia ar fi aşa de uşor de găsit, atunci înţelepţii Sionului n'ar mai trebui să se sfătuiască în conferinţe internaţionale des repetate şi n'am asista la atâtea compromisuri între partidele politice cele mai diferenţiate prin ideologia lor. Anglia, Germania, Austria cu guverne quasi socialiste, dictatura lui Mussolini şi teroarea lui Stalin n'au putut înfrânge legile de aramă ale economiei. Ba din contră, sub regimul de stânga, al dictaturei de extremă dreaptă şi extremă stângă ţările au ajuns în pragul falimentului. Bărbaţii de Stat cu răspundere şi oamenii politici cu scaun la cap şi-au pus, desigur, întrebarea logică: cu ce vom înlocui actuala ordine social-economică? Şi cred, că fiecare revoluţionar cum se cade trebue să-şi pună această întrebare.

Sfârşitul capitalismului", „Falimentul burgheziei", „Agonia democraţiei" etc. etc., iată subiectele lansate de spiritul diabolic al groparilor acestei lumi. Câtă artă rafinată nu se pune în răspândirea acestor teze, câtă energie şi mereu sporită insistentă nu se cheltueşte cotidian pentru zăpăcirea totală a omenirei. Ce lux de cifre sediţioase, ce argumentaţie savant ticluită! Soluţii mai bune, rezultate convingătoare obţinute în ţări cu alte regimuri sociale politice n'am văzut! Cu acestea ne-au rămas datori celebrii autori şi reformatori ai lumei. Din contra, vedem că în ţările prezentate drept exemplu de ideal şi imagine a viitorului criza economică bântue într'un mod înspăimântător, zăpăceala şi impotenţa stâlpilor regimului au ajuns culmea.

*

Dar odată lansate aceste idei şi forme nouă de viaţă, ele încep să dea de gândit oamenilor din vârful piramidei, să preocupe şi turmenteze tot maimultă lume, cercuri tot mai largi, să prindă consistenţă şi să tulbure chiar judecata elementelor de ordine ale societăţii.

Savantul, intelectualul şi omul politic nu pot ignora fenomenul, nu pot trece peste existenţa anumitor curente şi stări de spirit ale masselor, dar mai ales nu pot rămâne impasibili faţă de opera subversivă a duşmanilor societăţii, şi vor fi nevoiţi în cele din urmă să ia o atitudine categorică faţă de aceste fenomene, aşa după cum le dictează fiecăruia inima, mintea, conştiinţa, gradul de cultură, poziţia socială şi aspiraţiunile politice. — Pătura intelectuală conducătoare are chiar obligaţia sacră de a-şi fixa atitudinea faţă de curente şi evenimente, de a reacţiona energic contra ereziilor periculoase şi a trage cordon sanitar în jurul societăţii rămasă sănătoasă.

Viaţa este un sbucium fără sfârşit, în care celulele sociale se găsesc în perpetuă mişcare şi căutare a stării de echilibru. Formele de viaţă şi chiar conţinutul ei se schimbă la intervale mai mici sau mai mari, pe calea evoluţiei paşnice sau în mod violent, dar în această frământare vecinică se observă o serie de reveniri, o periodicitate fatală, din care ar trebui să tragem anumite consecinţe. După dezmăţul socialist în Anglia, Germania şi Austria, un puternic curent reacţionar a pus stăpânire pe toţi cetăţenii, indiferent de culoare politică. Am asistat la cascada tronurilor (vre-o duzină de dinastii s'au prăbuşit după război), la alternarea formei de stat republicane şi monarchiste şi viceversa; la limitarea, pe deoparte, a prerogativelor regale, iar pe de alta la lărgirea acestora; apoi la spectacolul libertinajului republican, transformat brusc în cea mai crâncenă dictatură şi restrângere a drepturilor cetăţeneşti. Elasticitatea societăţii, se vede, e foarte mare, dar nu ştiu dacă puterea ei de adaptare va suporta alternanţele prea dese şi precipitate. Rusia a făcut cel mai gigantic experiment politic, economic şi social. Rezultatul? După 14 ani de frământări sângeroase şi de sforţări uriaşe, de încercare a tuturor reţetelor socialiste, comuniste şi bolşevice, a ajuns la faza **capitalismului de stat falimentar,** cu finanţele şi producţia naţională complect desorganizate. Unde sunt rezultatele colectiviste? Nu le vedem. Nu vedem decât mizeria generală, foametea şi maltratarea milioanelor de sclavi. Şi atunci Rusia ideal?

*

Oameni suntem cu toţi, putem greşi. Privind fenomenele dintr'o perspectivă falsă, ni se poate întâmpla să le tălmăcim greşit. Când însă savanţii, literaţii şi bărbaţii politici proeminenţi se joacă cu părerile, jonglează cu credinţele ideologice, cochetează când cu „dreapta" când cu „stânga", şi la orice pas te izbeşti de atitudini oportuniste, de lipsa unui ideal moral superior, de sacrul egoism şi indiferenţa celor mai mulţi oameni de comandament, devine explicabilă **criza de orientare ideologică** a omenirei.

In această incertitudine şi buimăceală generală, în această atmosferă otrăvită de cele mai absurde teorii şi experimentări, de alimentare şi exploatare a tuturor ignoranţelor şi pasiunilor, propagarea unui **ideal central** şi a ideei de ordine par a răsuna în pustiu. Procesul de dezagregare sufletească şi morală îşi urmează cursul funest. Se dă preferinţă curentelor anarhice, spiritului destructiv, înclinaţiunilor sadice de dinamitare a bunurilor civilizaţiei contimporane şi a tuturor disciplinelor. **Tradiţie, ideal, credinţă, statornicie în convingeri, obiectivitate în judecarea oamenilor şi faptelor, aspiraţiuni constructive etc., toate au fost aruncate peste bord.**

Locul acestor însuşiri şi bunuri morale a fost ocupat de ignoranţă şi comică îngâmfare. Pretutindeni cască absenţa spiritului de discernământ şi proporţii, se lăfăeşte stupida emfază a semidocţilor şi neseriosilor, rânjetul cinicilor, pofta rapidei ascensiuni şi îmbogăţiri pe nemuncite. Un criticism sălbatec, cautstic şi persiflant, care nu respectă, nu cruţă nici cele mai solide valori morale şi intelectuale, nici pe cele mai reprezentative figuri ale societăţii noastre, s'a încuibat în sufletele celor mai mulţi. „Să dărâmăm idolii, să deslănţuim toate forţele destructive ale firei omeneşti, să ecrazităm universul", exclamă nihiliştii rataţi de pretutindeni.

*

Aceasta este temperatura morală a epocii noastre, mediul în care se plămădeşte sufletul generaţiei de azi şi mâine. Să nu se minuneze deci nimeni, dacă generaţia nouă, martoră oculară a atâtor imbecilităţi şi zvârcoliri impotente, are câte odată atitudini ciudate, aprecieri stupefiante şi preferinţe ce nu cadrează nici cu obârşia ei, nici cu interesele neamului nostru. Afinităţile aparente, nu pornesc dintr'o profundă convingere, nu sunt rezultatul unei prea adânci meditaţiuni, în cele mai multe cazuri, simple reflexe ale unor teorii neînţelese şi greşit interpretate, urmarea firească a lipsei contactului social între tânăra generaţie şi clasele conducătoare, ca să nu mai vorbim de lacunele învăţământului. Cum trăeşte astăzi generaţia nouă, cum îşi face educaţia şi în ce condiţii produce, asta, se vede, nu prea interesează pe nimeni, nici pe profesori, nici partidele politice.

Alegerea fratelui Viorel V. Tilea ca preşedinte al organizaţiei de Sibiu

In congresul anual al organizaţiei de Sibiu a partidului naţional-ţărănesc, într'o impresionantă umanitate a fost ales ca preşedinte al organizoţiei fratele Viorel V. Tilea. Pentru noi, tinerii chemărişti ai Ardealului, evenimentul are o deosebită semnificaţie între noi şi alesul Sibiului, existând indesiructibile legături sufleteşti, el, fiind conducătorul apropiat al organizaţiei noastre tinereşti. Trebue să recunoaştem că trăim în epoca celei mai înţelepte generaţii de bătrâni care a avut-o vreodată Ardealul, care-şi împleteşte destinele ei cu destinele noastre şi ţelurile ei cu ţelurile noastre. O perfectă identitate sufletească îngemănată cu năzuinţa nobilă tinzând spre acelaş scop, Unitatea sufletească şi politică a naţiunii, care va trebui să se desvolte de-aci înainte liberă, în cadrele marilor principii democratice, în statul mărit şi unit pe veci, sub înţeleapta conducere a Regelui Său iubit, Carol al II-lea. In trecutul nu tocmai îndepărtat al Românilor de dincoace şi de dincolo de munţi, nu s'a cunoscut o armonică desvoltare a generaţiilor. Generaţiile se succed prin discontinuitate viaţa în eterna ei curgere se desvoltă în zigzagurile unor enigmatice contradicţii, tinereţea prin simpla ei existenţă violentează tiparele trecutului şi ierarhia consacrată de o lungă experienţă încrustată în albia timpului. De câte ori încercăm să ne dăm seama exact de sentimentele şi ideile noastre, de câte ori ne aplecăm atenţi asupra propriei noastre conştiinţe, descoperim o lume nouă, revelatoare de forme noi de viaţă, căreia cu greu îi poţi descifra filiaţia în vremurile îndepărtate, o lume care poartă timbrul fenomenului originar, desprins din seva fecundă, — inepuizabilă şi mereu nouă a naturii — Şi totuş conducătorii de astăzi ai partidului naţional-ţărănesc în ramura lui ardeleană, printr'o rară intuiţie a momentului istoric, au ştiut să încadzeze în disciplina unui puternic partid regnicolar, a celui mai puternic partid din România, energiile proaspete care veneau să învioreze cadrele partidului, pregătind astfel acea trecere imperceptibilă aproape ideală, spre lumea nouă care bate la porţile vieţii noastre româneşti. Incadrarea şi disciplinarea energiilor tinereşti descătuşate de prejudecăţile trecutului şi dornice de luptă şi creaţie, s'au petrecut în mod firesc, fără acele rezistenţe care despart drumuri la anumite răspântii ale vremii.

Trecutul, prezentul şi viitorul se desăvârşesc într'o mare unitate spirituală, desprinzându se printr'o armonioasă înţelegere din avalanşa sentimentelor grupului întreg, câteva certitudini care garantează închegarea unei unităţi superioare politice. Aceasta este semnificaţia alegerii dela Sibiu a fratelui Viorel V. Tilea, suflet din sufletul nostru tineresc, purtătorul de cuvânt al unei generaţii iubitoare de ţară şi Tron, pătrunsă de pasiunea unei ordini creatoare.

„Chemarea".

© BCUCluj

Periscop economic

Tezaurizarea biletelor de bancă în America a obligat băncile de emisiune să urce circulaţia fiduciară. Dela sfârşitul lunei Iulie până la finea lunei Octombrie a. c. emisiunea a sporit cu 670 milioane dolari atingând suma de 5½ miliarde (circa 920 miliarde lei).

Retragerea depozitelor este justificată de crachul a 2000 bănci dela finea anului 1929 până în prezent, şi se explică prin *imobilizarea capitalului mobiliar*, care în orice economie ordonată are scopul finanţării curente a comerţului şi industriei.

*

Anglia pregăteşte în mod serios *tariful vamal protecţionist*. Se vorbeşte de taxe ad valorem între 15—30%. Unii induatriaşi pretind o protecţie uniformă de 33%. *Sir Hilton Joung*, secretarul lui „Departament of Overseas Trade" pretinde un tarif categoric protecţionist, ca singura bază posibilă pentru stabilizarea lirei şi mijloc de apărare a industriei naţionale şi de redresare a politicei comerciale.

*

Rusia a sărbătorit a 14-a aniversare a regimului bolşevic. Bilanţul este dezolant. Nivelarea în mizerie cumplită a 160 milioane de sclavi, înhămaţi în jugul lui Stalin, creator de monumente tehnice, a căror valoare şi sens economic rămân discutabile, lipsa cronică de alimente şi îmbrăcăminte, degradarea sistematică a omului, eşecul pe toate liniile ale planului quinquenal, prăbuşirea oricărei discipline în uzine, militarizarea acestora, dezastru financiar, economic şi moral. Toate metamorfozele regimului sovietic n'au folosit la nimic. Sub cnutul G. P. U.-ului nu se pot realiza minunile trâmbiţate în lume. Filozofii revoluţiei ruseşti au neglijat elementul „om". Ori omul a fost degradat la rangul de brută. Evoluţia nu se poate forţa prin schingiuiri şi execuţii în masse.

A sosit momentul prielnic când s'ar putea da lovitura de graţie sistemului economic bolşevic. Acum, la jumătate cale, cu uzine în curs de construcţie şi seminstalate, retragerea creditelor şi încetarea furnizărilor de maşini şi materiale, s'ar putea provoca falimentul integral al celebrului plan economic cincinal.

38% a vapoarelor din lume au trecut la Combustiunea cu ţiţei, în detrimentul cărbunelui. Consumul de benzină a crescut în mod extraordinar în urma ascensiunei fantastice a producţiei de automobile şi tractoare. Statele-Unite au produs automobile în:

1908	1916	1920	1925
60 000	1.000.000	2.000.000	4.000.000.

Utilizarea tractoarelor în U. S. A. s'a înzecit în 15 ani. In 1913 erau în folosinţa 80.000, iar în 1921, 852.000 tractoare.

*

Utilizarea maşinilor în agricultură a eftinit foarte mult producţia, permiţând o economie a braţelor de muncă considerală. In fermele mari aceste economii ating 80%!

*

Producţia mondială a mătasei artificiale s'a ridicat dela 46.7 milioane tone în 1923 la 133 mil. tone în 1927, adică cu 182%. In 1930 producţia mondială s'a cifrat la 220 milioane tone.

*

In industria alimentară s'au realizat progrese şi economii uimitoare. Printr'o inovaţie în fermentare la fabricarea pâinei s'a obţinut o reducere a cantităţii de făină de 10—15%, producţia ouălor s'a augmentat dela 50 la 350 de găină şi an, producţia laptelui de 2½ ori, producţia zahărului cu 50—60%. Observăm deci pe lânga urcarea producţiei o *scădere apreciabilă a preţului de cost*, sau mai bine zis a cheltuelilor de producţie, urmare firească a mecanizării şi progresului tehnic.

*

Şomajul crescând, în Germania, a dus la o *scădere a consumaţiei*. Câştigul scăzut prin lipsa de lucru se prezintă astfel:

	Pierderi brute:	Ajutoare şomaj în milioane mărci:	Pierderea netă:
1928	2680	1020	1660
1924	3820	1443	2377
1930	3050	1200	1850

In 1930 salariaţii germani vor primi, în urma şomajului cu circa 6 miliarde mărci mai puţin (circa 240 miliarde lei).

I. M.

Conversiunea datoriilor agricole

— Ce cuprinde proiectul de lege —

Legea de conversiune a datoriilor agricole prevede mai multe categorii de debitori

Categoria I, proprietarii până la 5 ha.

Datoriile din această categorie se convertesc prin lege fără distincţie şi fără reducere, pe termen de 30 ani, dobândă 4 la sută.

Creditorii nu pot reclama decât cota anuală de amortizare şi dobândă.

Casa de amortizare poate cumpăra aceste creanţe.

Debitorii dela 5 la 25 ha. se bucură pentru cinci ha. de acelaş tratament.

Pentru restul merg la regula comună a debitorilor agricoli.

Debitorii agricoli a căror creanţe nu întrec 60 la sută din valoarea proprietăţilor, pot cere conversiunea la o comisiune judeţeană.

Creanţele se reduc cu 25 la sută în caz de admitere a conversiunei şi, astfel reduse, se plătesc de Banca Agriculturii Româneşti prin obligaţii.

Statul garantează dobânda şi amortismentul obligaţiilor. In primii zece ani, ia parte cu o cotă descendentă la plata dobânzilor.

Statul mai dă 200 milioane sub formă de lozuri, câte cel mult cinci milioane pe an, ce se vor plăti prin tragere la sorţi.

Categorisirile detailate ale debitorilor şi procedeele de conversiune, sunt de esenţă pur bancară, soluţiile guvernului nedepăşind sfera unor simple soluţii de credit. Asociaţiile agricole, sunt un fel de praf în ochi, ca şi concordatul agricol.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 20.315—1931.

Anunţ.

Municipiul Cluj publică a treia licitaţie cu oferte în scris, închise şi sigilate pentru închirierea localului de prăvălie No. 3 deţinut actualmente de dna Elena Herschkovits în edificiul Primăriei din Calea Regele Ferdinand No. 28-a pe durată de 3 (trei) ani începând dela 15 Decembrie 1931.

Licitaţia se va ţine în conformitate cu dispoziţiunile cuprinse în art. 88—110 din legea Contabilităţii publice şi în normele generale pentru ţinerea licitaţiilor publicate în Monitorul Oficial No. 127—1931 în *ziua de 10 Decembrie 1931, orele 11 a. m.* înaintea Comisiei de licitaţie sala de şedinţe.

Odată cu depunerea ofertelor concurenţii vor preda la mâna Preşedintelui Comisiei în plic separat o garanţie provizorie în numerar sau efecte garantate de stat egală cu 5% din suma oferită drept chirie pe întreaga durată de mai sus.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în biroul Servlciul Economic.

Cluj, la 6 Noemvrie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

Rezoluţia asupra raţionalizării

adoptată de a 2-a conferinţă a Institutului internaţional de organizare ştiinţifică a muncii la Geneva, în 4 Iune 1931

Tehnicianii specialişti în practica întreprinderilor industriale şi comerciale precum şi membrii a numeroase asociaţii profesionale, ştiinţifice, tehnice, patronale sau muncitoreşti grupând mai mult de 200 reprezentanţi aparţinând la 17 naţiuni diferite, întruniţi la Geneva pentru a doua conferinţă de discuţii, organizată de Institutul internaţional de organizare ştiinţifică a muncii, în urma desbaterilor care au avut loc, a formulat cu privire la procesul de raţionalizare modernă, următoarele concluzii:

1. Consideră eronată concepţiunea curentă, care pune în sarcina raţionalizării producţiei toată criza economică existentă. Dar nu se mulţumeşte cu atât, ci încearcă să fixeze cauzele crizei într'un mod cu totul bizar. Cauzele crizei se datoresc turburărilor sociale şi politice, sărăciei massclor, egoismului şi neîncrederei care caracterizează raporturile internaţionale. Suntem de acord că nu trebuieşte împiedecat efortul pentru raţionalizarea producţiei, dar spre deosebire de concluziile acestei conferinţe noi considerăm că condiţiunile de desvoltare anormală a economiei moderne se datoresc factorilor specific economici şi organizării juridice a societăţii actuale, iar turburările sociale şi politice, sărăcia masselor, spiritul de egoism şi neîncredeee, etc. le socotim ca fenomene sociale de suprafaţă cu cauze exclusiv economice. Sunt efecte şi nu cauze ale crizei economice.

2. *Supraproducţia*. Preconizează raţionalizarea pe un plan de ansamblu, mai întâi naţional, pe urmă internaţional în fiecare ramură de producţie industrială şi agrară, fără nici o restricţie dar pentru a evita supraproducţiarccomandă:

a) Înţelegeri între producători controlabile public.

b) studiu ştiinţific bazat pe o documentare internaţională a procedeelor celor mai raţionale de distribuire şi informare pentru adaptarea la consumaţie.

c) intensificarea progresivă a consumaţiei prin mărirea capacităţii de cumpărare născută din diminuarea preţurilor de cost şi de vânzare.

3. *Şomajul*. Raţionalizarea este o cauză pur economică a şomajului şi cea mai importantă, dar o cauză tranzitorie. Şomajul tehnologic coincide totdeauna cu progresele tehnice dar dispare treptat cu ameliorarea şi intensificarea producţiei. Şomeurii sunt puşi în sarcina statului organizaţiunilor uvriere şi patronilor.

4. *Mecanizarea*. Uşurează munca, reduce timpul de lucru, coordonează perfect activităţile individuale şi nivelează aptitudinile, permiţând ascensiunea muntorului mediu la posturi tehnice mai înalte. Pentru a nu ucide iniţiativa individuală şi aservirea tehnică a muncitorului preconizenză o utilizare raţională a răgazului dobândit prin mecanizare.

5. *Instabilitatea*. Incertitudinea economică şi lipsa de securitate se datoresc unor raţionalizări excesive, individuale rău orientate şi nedocumenntate. Numai raţionalizarea făcută pe bază de studii statistice şi realizată mai întâiu pe un plan naţional şi apoi internaţional, în mod ştiinţific şi practic, ţinând socoteală de solidaritatea socială şi economică poate garanta stabilitatea.

6. Punerea în inferioritate a întreprinderilor şi ţăranilor mai slabe. Instrumentul de împiedicat: la acordul privitor la colaborare, contingentarea mărfurilor, la ajutor tehnic etc.

7. *Consecinţele etice şi sociale*. „Raţionalizarea este instrument de muncă şi o metodă". Insă instinctul creaţiei depăşind limitele raţiunii se impun anumite restricţii acestei metode de organizare care privesc: higiena fizică şi morală a atelierelor, un tratament echitabil al personalului, repartiţia şi utilizarea răgazului şi prosperitatea familiei. Conferinţa adoptă definiţia dată raţionalizării de couferinţa economică internaţională din 1927: *raţionalizarea este prezentarea sub o formă doctrinară, a unei tendinţe naturale spre progres, tot aşa de veche ca şi economia şi tot aşa de nepieritoare ca şi ea.* Adică raţionalizarea se identifică cu istoria muncii umane.

Rezoluţia asupra raţionalizării a conferintei mai sus menţionatc este pur doctrinară, fără indicaţiuni concrete, menţinându-se în cadrul unor constatări generale şi inoperante pentru procesul economic cotidian. Raţionalizarea practică rămâne mai departe apanajul întreprinderii în general şi se va desvolta prin cunoscutele tatonări empirice ale căpitanilor de industrie.

P. T.

Primăria Municipiului Cluj

Nr. 220.68—1931.

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa eelor interesaţi că în *ziua de 3 Decembrie 1931 ora 11 a. m.* se va ţinea în localul Primărie Cluj camera Nr. 5, Str. Regina Maria Nr. 2 în faţa Comisiei de licitaţii a Municipiului Cluj, licitaţie publică pentru procurare următoarelor maşini:

1) 1. (una) buc. Autopompă-stropitor.

2) 1. (una) buc. Sasiu de camioneţă (pentru Auto-car de unelte).

3) 1. (una) buc. Automobil de serviciu „Rosdster, necesare pe seama Serviciului de Incediu al Municipiului Cluj

Licitaţia se va ţine în conformitate cu art. 88—110 inclusiv din Legea Contabilităţii publice, regulamentul O. C. I. şi normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitaţie, vor depune pe lângă ofertă şi o garanţie de 5% din valoarea furniturii oferite, iar oferta se va face numai în conformitate cu caetele de sarcini, cari pot fi văzute în fiecare zi dela ora 10 a. m. până la ora 13 p m. în localul biroului Atelierului Central al Primăriei Cluj, Cal. Traian Nr. 19.

Cluj, la 1C Noembrie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

CAM F

FUMATORI

S'a pus în vânzare noua ŢIGARE DE FOI cu numele „Fumosan", care este denicotinizată. Aromă plăcută, uşoară la fumat.

PREŢUL 5 LEI BUCATA

FUMOSAN

© BCUCluj

Crizele economice în concepția lui Engels

Pentru astăzi se discută chestia etatizărilor diverse și mai ales pentru ca să ne lămurim asupra acestui soiu de etatizări pripite, care apar în perioadele de criză ale economiei capitaliste, dăm mai jos câteva indicațiuni critice asupra crizelor, cât și asupra etatizărilor gen reacționar, care nu sunt altceva decât mijloace de dominație politică și de spoliere a contribuabilului. Caracterizarea lui Engels se potrivește perfect cu împrejurările concrete de astăzi:

„Economia în mijloacele de lucru, devine cauza celei mai nerușinate risipe a forței muncei, și devine un atac hotărît îndreptat împotriva condițiunilor normale ale muncii; mașinismul, mijlocul puternic pentru reducerea orelor de lucru, se transformă într'un mijloc sigur pentru a face pe muncitor disponibil, pentru a pune tot timpul liber din viața lui și-a familiei sale la dispoziția capitalului. De aci reese că munca peste măsură a unora, devine cauza lipsei de lucru pentru alții și că marea industrie care aleargă după cumpărători pe tot globul, reduce masele din propria-i țară la o consumație mică și micșorează prin aceasta propria ei piață de desfacere:

„Legea după care suprapopulația relativă sau armata industrială de rezervă depinde de limita și energia acumulărei capitalului, țintuiește pe proletar de capital mai tare decât ciocanul lui Vulcan e țintuit pe Prometeu de stâncă. Ea pune îngrămădirea bogățiilor în dependență de îngrămădirea mizeriei, a degenerărei fizice, a sclăviei, ignoranței, bestialității și degradării morale la celalalt pol, adică în sânul acelei clase al cărei produs al muncii devine capital (K. Marx. Capitalul, pag. 671) (Capitalul este muncă acumulată, cu scopul de facilitare a muncii viitoare. Sistemul social-economic existent manifestă tendințe contrare).

A cere dela forma de producție capitalistă o altă împărțire a productelor, ar însemna a cere dela electrozii unei baterii să nu descompună apa și să nu acumuleze, atâta timp cât ei sunt în legătură cu bateria, la polul pozitiv oxigen iar la cel negativ hidrogen. Am văzut cum posibilitatea de perfecționare a mașinilor la infinit, (tehnica devine element de revoluționare a societății) se transformă, în urma anarhiei care domnește în producția socială, într'o datorie imperioasă pentru fiecare capitalist industrial separat, să perfecționeze mereu mașinile lui și să sporească mereu puterea lor de producțiune. (In interpretarea crizei actuale și-a desechilibrului social-politic care-i corespunde, se ia drept cauză principală războiul mondial, cu câteva anexe economice de suprafață: fenomenele de schimb, monetare, migrațiunea capricioasă a aurului etc. In schimb se neglijează, sau se trece pe planul al doilea rolul revoluționar al dezvoltării tehnice moderne, socotindu-se progresele mașinismului drept cucerații ale spiritului uman. Acest soiu de interpretare nu merită a fi luat în seamă, decât în măsura în care servește ca apărare a formelor de viață consacrate de tradiție. N. R.). Intr'o asemenea datorie imperioasă se transformă pentru el și putința de a lărgi mereu întreprinderea sa. Extrema capacitate de expansiune a marei industrii, față de care puterea de expansiune a gazelor este un joc copilăresc, se transformă într'o necesitate de extindere atât calitativă cât și cantitativă a industriei, cu toate dificultățile ce poate întâmpina.

Aceste dificultăți sunt la rându-le, în legătură cu consumația, vânzarea și piața produselor marei industrii. Capacitatea de extindere a pieților însă, atât în lărgime cât și în adâncime, depinde de legi absolut deosebite, care acționează în mod mult mai puțin energic. Lărgirea pieței nu poate să meargă mână 'n mână cu lărgirea producțiunei. De aci ciocnirea inevitabilă, atâta timp cât există felul capitalist de producțiune, ciocnire care devine periodică. Producțiunea capitalistă creiază un nou „cerc vițions". Și într'adevăr, dela 1825 încoace, dela izbucnirea primei crize generale, întreaga lume industrială și comercială, producțiunea și schimbul tuturor popoarelor civilizate ca și ale vecinilor lor mai mult sau mai puțin barbari, trece la fiecare zece ani printr'o nouă criză (crize ciclice și de structură, botezate inexact de conjunctură. Fenomenele sociale și economice trebuiesc a fi studiate și definite structural, nu conjunctural. N. R.).

Comerțul stagnează, piața este încărcată, mărfurile stau nevândute, aglomerate sau împrăștiate, aurul dispare din circulație (deflația aurului). Creditul se închide, fabricile stau, massele muncitorești sunt lipsite de mijloace de existență după ce le-au produs prea mult, falimentele ca și vânzările la licitație urmează unele după altele. Stagnația durează uneori ani întregi, forțele producătoare ca și productele continuă a se risipi și a se strica, până ce mărfurile îngrămădite se scurg cu mult mai scăzute. După aceasta, producțiunea și schimbul își reiau iarăș cursul lor. Mersul industriei iarăși se accelerează, devine trap, trapul industrial trece la galop, care face loc unei adevărate curse nebune, unui adevărat steeple-chase industrial, comercial, financiar, pentru ca, după sărituri nebune, să se prăbușească iarăș în groapa falimentului. Și așa mai departe. Asemenea crize am văzut în cinci rânduri, dela 1825 încoace și în momentul de față (1877) asistăm la a șasea criză. Originea acestor crize este așa de clară că Fourier încă a putut s'o pătrundă numind-o criză pletorică (crise pléthorique) adică criză provenind dintr'un belșug.

In timpul crizelor contrazicerea între producțiunea socială și apropierea capitalistă se manifestă prin ciocniri violente între două forțe dușmănoase. Circulația mărfurilor este momentan suspendată; banii, din mijloace de schimb devin piedică pentru circulație; toate legile producțiunei și circulației mărfurilor funcționează în senz invers. Conflictul economic atinge punctul lui culminant: *felul de producțiune să răscoală în contra felului de schimb, forțele producătoare se răscoală împotriva felului de producțiune, întrecut de ele.* Faptul, că organizația socială a producțiunii în interiorul fabricei s'a desvoltat, a atins punctul când ea nu mai e compatibilă cu anarhia existentă alături și deasupra producțiunii, — acest fapt devine simțitor pentru însuși capitaliștii, în urma concentrării silite a capitalurilor ce se face în timpul crizei, prin ruina multor mari și încă a mai multor mici capitaliști. Intregul mecanism al producțiunei capitaliste se prăbușește sub povara forțelor producătoare create de el însuși. Eu nu mai este în stare să transforme în capital toate aceste mijloace de producție; o mare parte a lor rămâne neîntrebuințată. Tot așa fără întrebuințare rămâne și armata de rezervă industrială (suprapopulația relativă). Mijloacele de producție, mijloacele de existență, brațele disponibile, toate elementele producțiunii și ale bunei stări materiale există din belșug. „Belșugul este însă origina sărăciei și lipsei" (cum spune Fourier) fiindcă tocmai el e acela care împiedică transformarea mijloacelor de producție și de trai în capital și este așa fiindcă mijloacele de producție nu pot fi întrebuințate dacă nu sunt transformate în prealabil în capital, adică în mijloc pentru exploatarea forței muncitorești.

Necesitatea transformărei mijloacelor de producție și de trai în capital stă ca un spectru între ele și muncitori. Această necesitate și numai ea, este care împiedică fuziunea între factorii materiali și factorii însuflețiți ai producțiunii; ea împiedică mijloacele de producție să funcționeze, iar pe lucrători să muncească și să trăiască. Pe deoparte producțiunea capitalistă dovedește, ea însăși, ținta ei de a conduce mai departe forțele producătoare, iar pe dealtă parte aceste forțe singure, împing cu o putere mereu în creștere, spre înlăturarea acestei contraziceri, spre desrobirea lor de caracterul lor capitalist și spre recunoașterea de fapt a adevăratului lor caracter de forțe producătoare sociale.

Această ridicare a forțelor producătoare puternice în contra propriilor lor caractere capitaliste, această necesitate tot mai mult și mai mult imperativă de a li se recunoaște caracterul lor social, silește pe capitaliști să întrebuințeze, din ce în ce mai mult, cât e cu putință, în marginile societății capitaliste — aceste forțe producătoare sub forma lor de forțe sociale. *Atât epoca marei prosperități industriale, cu caracterul ei ilimitat, cât și perioada falimentului care distruge o multime de mari întreprinderi capitaliste, împing deopotrivă pe capitaliști să adopte acele forme de socializare a mijloacelor de producție pe care o găsim în diferite forme de societăți acționare. Unele din aceste mijloace de producțiune și de transport, cum sunt de pildă căile ferate, sunt în sine așa de colosale, că exclud dela înființarea lor, orice alte forme de exploatare capitalistă decât cea acționară. La un anume grad de desvoltare și această formă devine insuficientă,* și atunci statul, reprezentantul oficial al societății capitaliste, se vede nevoit să ia el conducerea în propriile lui mâini.

Etatizarea.

O nouă formă de exploatare și de stăpânire a mijloacelor de producție.

Zic, se vede nevoit, pentrucă numai în cazul când mijloacele de producțiune și de comunicație ating un grad de desvoltare care le face apte pentru a fi transformate în societăți acționare și mai târziu pentru a fi *etatizate*, numai atunci această transformare este justificată din punctul de vedere economic și numai atunci înseamnă că Statul actual face un progres economic, atinge o nouă etapă în socializarea tuturor forțelor producătoare.

In ultimul timp însă, de când Bismarck a inaugurat *etatizările*, a apărut un anumit socialism mincinos, amestecat cu un servilism voluntar, și care proclamă orice etatizări, chiar și pe acelea ale lui Bismarck fără multă discuțiune, drept socialiste! Dacă de pildă monopolul tutunului ar fi o reformă socialistă, atunci Napoleon și Meternich, trebuiesc socotiți printre întemeietorii socialismului. Dacă statul Belgian, din motive practice, politice și financiare, își construiește singur căile ferate, dacă Bismarck, fără nici un motiv economic, răscumpără liniile principale din Prusia, pur și simplu ca să le poată conduce și utiliza mai bine în caz de războiu și ca să poată preface pe amploiații căilor ferate într'o cohortă guvernamentală și mai ales să-și creieze resurse financiare noui, independente de hotărârile Parlamentului, aceste măsuri nu pot fi considerate nici direct, nici indirect, nici conștient, nici inconștient ca măsuri socialiste.

Altfel ar trebui să considerăm și atelierele de croitorie militară, ca instituții socialiste. (Originea socialismului științific). (Credem că, atât în ceeace privește caracterizarea crizei, cât și a etatizărilor pripite care se propun și înfăptuiesc incidental sub ochii noștri, nu putem avea o mai plastică și complectă expunere ca a maestrului socialist, mai potrivită astăzi ca oricând pentru stările de lucruri care se petrec în jurul nostru. N. R.).

Rostul savanților

Suntem obișnuiți cu temeinicia și exactitatea cercetărilor științifice germane și prețuim cu toții valoarea lor extraordinară. Aparatul imens, laboratoarele vaste și costisitoare ce stau la dispoziția oamenilor de știință germani trezesc invidie generală și ne fac să simțim un fel de jenă și de umilință de insuficiențele noastre. Dar tocmai din această confruntare, răsar constatări prețioase.

Savantul german este totdeauna perfect informat, documentat, riguros obiectiv, foarte precaut în profeții, dar precis în concluzii. Strigătele lor de alarmă nu fac parte din regisoratul hazliu al oamenilor noștri de știință, bieți prizonieri ai metodelor de cercetare „astronomică", ci sunt semnalele de alarmă ale unei reale îngrijorări, eșite din necesitățile crude ale vieții economice și sociale, și ca atare trezesc pretutindeni puternice ecouri, găsesc interes și largă solicitudine.

La noi se întâmplă exact contrarul. Rare ori omul de știință este consultat și luat în serios — onoare excepțiilor. — Da, așa este, nu mă sfiesc să o spun. Pentrucă la noi savanții se contestă și detestă reciproc, fiecare avându-și teoria lui și fresca de adepți înflăcărați. Restul lumei ce nu împărtășește părerile savantului, constitue tabăra adversă, contra căreia se pornește lupta de exterminare. Ce-i drept, ne lipsesc și mijloacele trebuincioase pentru cercetări și studii serioase și într'adevăr științifice. Dar nu-i mai puțin adevărat că savanții noștri se închid în turnul lor de fildeș și lasă marea realitate românească să se scurgă sub picioarele lor, fără să-și dea truda să o descifreze și deci fără s o înțeleagă. De aceea ei nici nu joacă vre-un rol deosebit în îndrumarea vieții românești. Romantismul în știință trebue să dispară. A sosit timpul când această elită a intelectualității trebue să coboare din Olimp în ogorul realității românești, să pătrundă puțin și sub scoarța pământului, să analizeze cu temeinicie viața dela suprafață și subterană, în cele mai tainice ale ei manifestări. Era abstractizărilor și maimuțăriei s'a sfârșit de mult. Când vor înțelege oamenii noștri de știință acest lucru, își vor sărbători întrarea triumfală în conducerea destinelor românești, și să sperăm, nu vor mai cade pradă ereziilor de până acuma, de a ne aplica fără scrutare și posibilitate de adaptare reală toate calapoadele streine. Prea suntem noi Românii robii sugestiilor streine, prea am fost noi niște ridicoli imitatori a unei lumi ce nu prea are a face cu realitățile țării noastre. Să facem dar știință românească *aplicată* și de un robust realism. Mă gândesc la disciplinele ce pot înrâuri viața și desvoltarea Națiunei.

Izolarea savanților de freamătul vieții cotidiane a colectivității românești trebue deplânsă. Nici un popor nu-și poate permite luxul de a se lipsi de pleiada savanților, de serviciile lor prețioase. Odată și odată va trebui să se resimtă în viața noroadelor influența binefăcătoare a științelor aplicate, puse în concordanță, conforme cu realitățile, aspirațiile și posibilitățile unei națiuni. Este penibil curentul teoretizant și de abstractizare ce bântue în unele țări. Soluții? Și cei mai remarcabili oameni de știință se absolvă candid de a furniza soluții. Analiza și diagnoza îi preocupă numai, iar pentru soluții lumea este îndrumată la „practicieni".

Colaborare, ajutor mutual, realizări colective? Nici poveste. Unde sunt savanții în criza mondială ce ne cotropește? Absenți, confuzi, împărțiți în tabere adverse, în loc să formeze un fel de uniune sacră, care să dirijeze destinele popoarelor lumii.

Noi îi poftim să descindă din Olimp și să soluționeze problemele și nevoile reale ale prezentului. *M.*

Cu insistență rugăm pe toți abonații să-și achite abonamentele.

© BCUCluj

Congresele partidului naţional-ţărănesc în Ardeal.

Dl Vaida-Voevod conducător al puternicei mişcări democratice.

Partidul naţional-ţărănesc, şi-a ţinut congresele sale anuale în cele mai importante centre ale Ardealului, congrese care au fost prilejuri de reînoire a simpatiilor populare faţă de partidul care-şi legitimează existenţa prin justele revendicări ale păturii rurale. Să liniştesc apele tulburi şi se reconstruiesc rosturile de ieri, începând de-acum înainte lupta alături de cei mulţi, deplasând toate forţele noastre de luptă şi de îndreptare relelor care bântuie ţara în lumea acelora care constituiesc temelia ţării şi-al căror suflet a început să fie ros de viermele îndoielii în eficacitatea aşezărilor fundamentale ale societăţii noastre. Aceasta-i realitatea, cea adevărată. Nu trebuie să ne ascundem în formulele convenţionale de prosperitate parasidiacă asvârlită generos mulţimilor din partea guvernanţilor de astăzi, darnici în discursuri şi proecte de miraculoasă asanare, dar incapabili de a lua măsuri simple, concrete şi de imediată eficacitate. Desigur că acum se lămuresc definitiv raporturile de forţă, iar opera nefastă a guvernului Iorga, ajutat de neputincioasa înjghebare liberală, incapabilă de a-şi crea vreodată aderenţe în pătura rurală, ne ajută de minune la spulberarea minciunilor şi calomniilor îndreptate de toate partidele politice din această ţară în contra partidului naţional-ţărănesc.

Dl Vaida-Voevod, în congresul dela Baia-Mare, înfierând despotica destrăbălare a deţinătorilor puterii politice, afirmă răspicat ideia de partid strâns legată de ideia libertăţilor cetăţeneşti încălcate prin venirea la cârmă a actualilor guvernanţi. Dsa înfierează deasemenea campania de calomnii şi minciuni aruncate asupra partidului nostru, de toţi desmeticii clicilor ciocoieşti:

„Au început agenţii diferitelor partide să semene intrigi, au tulburat mintea oamenilor cu veşti mincioase şi calomnii murdare, s'au găsit gazete care au picurat otravă în fiecare zi în sufletele oamenilor. E o adevărată minune că oamenii ne-au rămas credincioşi, că nu s'au desgustat şi au continuat lupta".

Ce-au crezut adversarii partidului naţional-ţărănesc şi ce-au scontat atunci când au întrebuinţat armele murdare ale calomniei şi minciunii în contra noastră?

Au crezut că vor disloca partidul naţional-ţărănesc şi se vor aşeza în locul devenit vacant îndeplinind funcţiunile sale de exponent al păturii rurale. Dar s'au înşelat. Masele ţărăneşti otrăvite sistematic de calomniatorii care au încercat să le îndepărteze de conducătorii lor fireşti, în loc să intre din nou în robia oligarhiei inconştiente şi murdare, au început să se radicalizeze murmurând o răsmiriţă şi provocând astfel o „uşoară" sbârlire a părului catifelat şi parfumat al veliţilor boieri. Acei care s'au luptat în contra ideii de partid, cât şi acei patriotarzi din partidele perimate de uzul prea îndelungat pentru acapararea bogăţiilor ţării, au sămănat vânt, iar acum se apropie culesul furtunii. Partidele politice nu sunt înfăptuiri trecătoare, născute din dorinţa de parvenire şi dominaţie a unei clici exploatatoare a puterii, ci sunt creaţiuni organice care corespund unor necesităţi sociale într'un anumit moment istoric.

Prin votul universal, pătura rurală, profitând de democratizarea vieţii politice, a ajuns factor preponderent în configuraţia social-politică a României de astăzi. Partidul naţional-ţărănesc s'a născut ca o necesitate firească, organică, pentru a da expresie politică dezideratelor legitime ale masselor rurale. Nimeni n'a crezut că ţărănimea va deveni un factor politic de prim ordin. Partidul naţional-ţărănesc nu s'a îndoit de acest lucru. Dar situaţia lui privilegiată trebuia sdruncinată, din partea acelora care de-aci înainte cădeau de pe primul plan al vieţii politice, nemulţumindu-se a deveni simple anexe ale marelui partid. De aici porneşte tot valul de ură înverşunată, liberalo-averescană, şi-a tuturor fragmentelor conservatoare, rămase orfane de conducători şi menţinute doar de îndărătnicia unor inşi inadaptabili şi caraghioşi. Dl Vaida încheie discursul său dela Baia-Mare, prin afirmarea ideii ţărăneşti care stă la temelia programului nostru: „Suntem un partid ţărănesc fiindcă aşa este firesc, într'o ţară unde 80 la sută sunt ţăranii".

Dl Vaida-Voevod este astăzi diriguitorul spiritual al democraţiei ardelene şi organizatorul batalioanelor de luptă care aşteaptă revenirea marelui lor comandant: Iuliu Maniu.

Sufletul lui încheagă rândurile răsfirate de vitregia împrejurărilor, iar puternica lui personalitate sădeşte încredere în conştiinţele răvăşite de mizerie, şi trezeşte speranţe într'un vitor mai bun.

O.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 21.070—1931.

Publicaţiune

Constatăm, că turbarea la câini şi pisici, continuă să dăinuiască pe teritorul Municipiului Cluj, după cum reiesă si din Buletinul cel mai recent al Institutului de Microbiologie şi Patologie Veterinară cu No. 4038, din 3 Octombrie 1931.

De aceia aducem la cunoştinţa Onoratului public din Cluj următoarele:

Ordonăm carantina câinilor şi pisicilor aflătoare pe teritorul oraşului Cluj pe timp de 3 luni începând cu ziua de astăzi.

Toţi proprietarii sunt obligaţi şă şi ţină câinii legaţi atât ziua cât şi noaptea. Pe stradă vor putea umbla numai câinii provăzuţi cu botniţă şi conduşi de lanţ, sfoară sau curea.

Presentarea proprietarilor cu câini în localuri publice sub orice formă este strict interzisă.

Proprietarii de câini sunt datori să avizeze imedat Primăria Municipiului (serviciul sanitar veterinar) despre orice îmbolnăvire a animalelor, precum şi cazurilor de moarte ale acelora.

Tratamentul animalelor bănuite de turbare, se va face numai de către medicii veterinari oficialr, asemenea şi autopsia cadavrelor.

Soţi acei, cari vor contraveni acestui ordin, se vor amenda cu 5000 Lei şi închisoare până la 6 luni conform legilor de poliţie sanitară veterinară şi al regulamentuiui general de aplicare a legii.

Cluj, la 24 Octombrie 1931.

Preşed. Comis. Interimare:
Dr. Tătaru.

Şeful Serviciului
Zootehnic şi Sanitar Veterinar:
P. Tofan.

Cetiţi şi plătiţi
„CHEMAREA"

„Conservatori, liberali, socialişti şi alte soiuri de democraţi radicali"

Orice mişcare de masse, chiar când se desfăşoară inofenziv în cadrele legii, tinzând a lărgi sau strâmta în interesul lor tiparele orânduirii, are întotdeauna un aspect de răsmiriţă, dând conducătorilor lor democraţi sau chiar nedemocraţi senzaţia de revoluţionari adevăraţi. — Expresia conservator este repudiată cu indignare şi dispreţ, având ceva din parfumul nobilitar al prestigiului de catafalc. La noi mai ales, cuvântul conservator, este evocator de moartă tradiţie îndepărtată, — de forme de viaţă apuse, sedimentate în file veştede de cronici. — Şi totuş cuvântul conservator, merită o mai distinsă preţuire, conţinutul lui fixând precis şi programatic, fizionomia fiecărui partid politic de ordine din ţara noastră şi de dincolo de hotarele ei.

In frământarea democratică a veacului nostru, frământare de natură politică şi etică, la unele popoare mai înapoiate religioasă, curentele se întretaie în mişcări care la prima vedere par a fi greu de definit, dar care în urma unei scrutătoare analize, îşi înfăţişează profilul adevărat, fără a lăsa cu privire la sensul lor nici cea mai mică umbră de îndoială. Astăzi, fiecare partid politic, chiar dacă n'a guvernat niciodată, prin simplul fapt că acceptă principiar orânduirile de bază ale societăţii, este conservator. Definirea acelui nou torism spencerian, în care soarta tuturor partidelor se precizează prin guvernare în albia conservatoare, devenind sclavele propriilor lor reforme, nu se mai potriveşte astăzi. In vremea noastră partidele politice îmbătrânesc înainte de a veni la cârmă prin acceptarea punctelor cardinale ale ordinei constituite. — Toate partidele din România, vorbim de partidele de guvernământ şi de cele de ordine cu speranţe de guvernare (Soc. democraţi) sunt conservatoare.

Doar partidul liberal, revendicând pe seama sa dinamica mişcare a liberalismului clasic, de profundă esenţă industrală şi comercială, de trepidant spirit urban, mai crede în revoluţionarea formelor social-economice, prin patronarea progresului din partea reprezentanţilor ethosului libertar. Dar liberalismul, dinamic la începuturile lui glorioase, agonizează în forme mecanice şi biurocratice. Căpitanii de industrie sunt simpli slujbaşi ai societăţilor anonime. *Conservatori, liberali, socialişti si alte soiuri de democraţi radicali, fac astăzi baie în apele liniştite şi călduţe ale conservatorismului. — Liniile de forţă se topesc astăzi într'o puternică unitate spirituală conservatoare. Partidele politice de ordine din România, privite global, se pot înregistra sub firma: Conservator et Comp.* Deaceia ni se pare stranie şarja anticonservatoare a „Adevărului" şi dorinţa dlui Brănişteanu de a taxa, cu fină ironie partidul naţional-ţărănesc, drept conservator. Partidele politice, ţinând cont de ultimele cercetări ale sociologiei şi psihologiei moderne, se clasează după atitudinea conducătorilor lor şi nu după substratul social-economic care le serveşte ca bază reală. Un partid agrar poate, cu tot conservatismul rural, să fie perfect revoluţionar şi dacă doreşte Dl Brănişteanu ultrademocratic şi socializant-radical. — Poate chiar depăşi deziderateie mălăeţe ale partidului social-democrat.

P. T.

BULETIN EXTERN

Negocierile franco-germane.

Inapoierea d-lui Laval din Washington a fost semnalul unei alte serii de călătorii. De data aceasta, vizitele se schimbă des între Paris şi Berlin. D. von Hoesch, ambasadorul Reichului în Franţa, face de două ori pe săptămână drumul între cele două capitale. D. Poncet, ambasadorul francez la Berlin, urmează pilda colegului său, aducând rapoarte şi ducând sugestii între d-nii Laval şi Bruening.

Această febrilă activitate oglindeşte însemnătatea negocierilor dintre cele două guverne. Toate problemele discutate la Washington precum şi toate proectele de cooperare europeană au la bază o înţelegere între Franţa şi Germania. Briand şi Stresemann începuseră o politică în acest scop. Cancelarul Bruening se arată dornic să înoade firul rupt odată cu dispariţia fostului ministru de externe al Reichului.

Problema în discuţie astăzi este nucleul unei lichidări totale.

Germania pregăteşte un demers pentru revizuirea reparaţiunilor, în măsura capacităţii sale de plată. Dar odată cu aceasta, guvernul german ar voi să ajungă şi la o conversiune a datoriilor particulare externe, la garantarea păstrării creditelor streine plasate în Germania. Este vorba de aproape douăsprezece miliarde de mărci, cu scadenţe mai mici de un an. Reichul susţine că la aprecierea capacităţii sale mai bine zis a incapacităţii sale de plată, trebue să se ţine seama de aceste sarcini. Iar negocierile, deocamdată de principiu, urmăresc să se fixeze dacă la înlesnirile cerute de Germania trebue să se acorde prioritate datoriilor politice, adică reparaţiunilor sau creditelor particulare.

Franţa este interesată în special în datoriile de reparaţiuni. Ea nu a plasat capitaluri în Germania. Investiţiunile au fost făcute de bănci americane, de bănci engleze sau olandeze cari au speculat cu bani francezi. Obligaţia de rambursare faţă de Franţa aparţine acestor bănci şi nu Germaniei. Dacă însă Reichul tratează azi la Paris, aceasta se întâmplă fiindcă se cere Franţei un consimţământ de prelungîre, ca creditor indirect.

In cursul săptămânii viitoare, se întruneşte la Paris comitetul mixt, a cărui misiune este să studieze posibilităţile unei colaborări economice practice între Franţa şi Germania. Rezultatele acestei încercări vor avea o influenţă hotărâtoare în negocierile de ordin financiar politic între Paris şi Berlin.

REDACTOR RESPONSABIL:
BAZIL GRUIA

Tipografia Naţională, S. A. Cluj, Str. Regina Maria 36.

© BCUCluj